

L.S.

N.a.v. het voorstel, gemeenten adviesrecht te verlenen bij een aanvraag voor (schulden)-bewindvoering, te beoordelen door de kantonrechter, meen ik het volgende te moeten opmerken:

Wanneer een burger een verzoek doet tot onder bewindstelling, dan is dat een uiterst precare kwestie. Bijna niemand wil onder bewind, maar soms wordt iemand door instanties (overheid, woningstichting) dringend geadviseerd onderbewindstelling aan te vragen. Er wordt veelal een lijst aangeleverd met namen van betrouwbaar bevonden bewindvoerders, die de betrokkene in staat stelt zelf te kiezen en informatie in te winnen. Het kan gebeuren dat een instantie een bewindvoerder aanbeveelt op grond van ervaring met specifieke problematiek (onderliggende ontwrichting). Er is dus al vaak een vorm van sturing, maar uiteindelijk blijft de keuze van een bewindvoerder aan de toekomstige cliënt. Een potentiële bewindvoerder zal altijd eerst een of meer gesprekken voeren met de betrokkene om diens motivatie en probleeminzicht te peilen én als investering in een toekomstige vertrouwensrelatie.

De potentiële bewindvoerder begeleidt indien nodig de cliënt naar de rechtbank en naar het bureau schuldhulpverlening van de gemeente. De proef van de rechtbank, in bepaalde gevallen af te zien van zitting en raadpleging van de cliënt in persoon is per 1 januari 2019 ten einde en wordt niet omgezet in regel.

De bevoegdheid van een professionele bewindvoerder, de inkomsten en uitgaven van een handelingsbekwame medemens onder controle te houden wordt verstrekt door een onafhankelijke rechter. Noch de rechter, noch de bewindvoerder onderhoudt nevenrelaties met de cliënt. De bewindvoerder ontvangt voor zijn/haar diensten een door de overheid vastgestelde vergoeding. Bij gebleken minvermogen van de cliënt wordt vergoeding aangevraagd uit de bijzondere bijstand. Het vergoedingssysteem verschilt per gemeente.

Een goede bewindvoerder heeft een korte lijn met de cliënt: hij of zij is op gezette uren in persoon bereikbaar en is gehouden op e-mails of ingesproken verzoeken binnen achtenveertig uren te reageren.

Persoonlijk professioneel contact tussen bewindvoerder en cliënt is van het grootste belang vanwege het vertrouwelijk karakter van het métier. In het contact worden de onderliggende oorzaken onder de loep genomen. De gesprekken zijn strikt vertrouwelijk en worden in het dossier slechts vermeld als bezoek, hooguit met aanduiding van noodzaak. Verzelfstandiging of zelfs heropvoeding van de cliënt op de lange duur is naar mijn schatting in slechts 30% van de gevallen mogelijk. De overige ca 70% zal om uiteenlopende redenen – waarvan beperkte digitale vaardigheid een belangrijke is – onder bewind moeten of willen blijven. De eisen van het ministerie in dezes zijn gezien de complexiteit van infrastructuur en logistiek volstrekt illusoir. Alweer de onafhankelijke rechter bepaalt uiteindelijk het vervolg.

Tegen een (bindend) advies van de gemeente in dezes zijn de volgende bezwaren aan te voeren:

De gemeente onderhoudt reeds een relatie met de cliënt. De relatie van de gemeente met de cliënt is bijna geheel economisch (heffingen, belastingen, uitkering, vergunningen enz.)

Het advies van de gemeente kan mede ingegeven worden door motieven van economische aard. Een armlastige gemeente zal bovendien andere adviezen gaan geven dan een welvarende, zulks met een schuine blik op het potje “bewindvoering”. De verschillen in behandeling van de burger worden dus vergroot.

Wanneer het advies van de gemeente tevens gekoppeld wordt aan een gemeentelijke dienst bewindvoering – er zijn een aantal omstreden proefprojecten van start gegaan, o.a. in Groningen – dan kan zelfs een vorm van gedwongen winkelnering ontstaan, en dat is in Nederland officieel verboden (1909).

Een advies dat door de rechtbank als bindend wordt opgevat, bespaart de rechtbank tijd en mankracht. Door opheffing van de lokale kantonrechtbanken zijn de regionale centra reeds overbelast. Er dreigt verruwing van de procedures.

Wanneer de gemeente een eigen dienst bewindvoering opzet, dan gaat ze uit van ten minste tachtig dossiers per bewindvoerder (Groningen). De beroepsgroep gaat uit van maximaal vijftig omdat bij meer, een persoonlijke benadering c.q. huisbezoek onmogelijk wordt. Bij tachtig dossiers kan dus geen maatwerk worden geleverd. Bewindvoering moet bijna altijd maatwerk zijn omdat ieders conditie en afkomst uniek is. Huisbezoek is een onlosmakelijk onderdeel van professionele bewindvoering. Dit overlaten aan derden (MW) werkt ruisvorming in het dossier in de hand.

De motieven van de gemeente om een stem in het kapittel te krijgen bij het al dan niet uitspreken van bewind, zijn goeddeels van economische aard.

Het advies van de gemeente is bij aanwezigheid van een proef gemeentelijke bewindvoering niet objectief in het belang van de cliënt.

De gemeente zal een eigen advies graag koppelen aan een eventuele toekenning van een vergoeding. Ook dit is inperking van de keuzevrijheid van de cliënt en vermenging van belangen.

De keuzevrijheid van de cliënt inzake een geschikte bewindvoerder wordt tevens ingeperkt wanneer de gemeente een advies geeft op grond van beschikbare capaciteit van de gemeente.

De gemeente onderhoudt bij voorkeur contact met de burger:

- a) via de post (veel mensen in financiële problemen maken geen post meer open)
- b) digitaal (veel mensen in financiële problemen zijn niet computervaardig)
- c) in een gezagsverhouding (op weerstand kan sanctie gezet worden)

d)via hoor en wederhoor. Vooral in overzichtelijke gemeenten met weinig import is de ons-kent-ons cultuur nog altijd manifest. Ook dit kan het advies beïnvloeden. Ook dit vergroot per gemeente de verschillen in behandeling van de burger.

Met de meeste hoogachting,

Drs. B. Jonker-Voort MA
H.o.d.n. Basisbeheer Bewindvoering, Mentorschap en Curatele.
Pb 379
1600 AJ Enkhuizen
Tel 0228754820
e-mail: info@basisbeheer.com